

Από την Κύπρο στην Οικουμένη: Το Προφητικό Έργο του Αγίου Νεοφύτου και τα Διδάγματα για την Εποχή μας - Του Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

[/ Γενικά Θέματα](#) / [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Μια μεγάλη εκκλησιαστική μορφή, όχι μόνο της Κύπρου, αλλά ολόκληρης της Ορθοδοξίας και του Χριστιανισμού είναι ο άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος, τόσο για τη σημαντική του συμβολή στην υπόθεση του Μοναχισμού, όσο κι ως πολυγραφώτατος εκκλησιαστικός συγγραφέας με δεκαέξι βιβλία (4,400 σελίδες), από τα οποία ξεχωρίζουν τα Ερμηνευτικά του διά την Αγία Γραφή, οι λόγοι του για τις Δεσποτικές Εορτές και ο Κανονισμός Λειτουργίας του Κοινοβίου, θυμίζοντας μας τις μεγάλες ασκητικές μορφές της ερήμου του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας στην Αίγυπτο, τον άγιο Αντώνιο, τον άγιο Παχώμιο και τον άγιο Μακάριο.

- Του Σεβ. Μητροπολίτη Ζιμπάμπουε Σεραφείμ Κυκκώτη

Κοινό τους χαρακτηριστικό ο πνευματικός πλούτος της Αγίας Γραφής μέσα από το βίο των προφητών της Παλαιάς Διαθήκης και τη ζωή του Ιωάννου του Προδρόμου, του Ιησού Χριστού και του Αποστόλου Παύλου, όπου η αναχώρηση εκ του κόσμου αποτέλεσε μέρος της πνευματικής τους προετοιμασίας για να αλλάξουν τον κόσμο μεταφέροντας το Φως της παρουσίας του Θεού στη καθημερινή ζωή των ανθρώπων.

Η Παρακμή του Βυζαντίου και η Προφητική Φωνή του Αγίου Νεοφύτου

Ο άγιος Νεόφυτος έζησε σε μια από τις πιο δύσκολες ιστορικές περιόδους της Κύπρου, κατά την Υστεροβυζαντινή περίοδο και στην αρχή της Φραγκοκρατίας (12ος και αρχές 13ου αιώνα). Με τη διαφθορά στο Βυζάντιο στο αποκορύφωμα της, οι λεγόμενοι ελάχιστοι «Δυνατοί» της Βασιλεύουσας Πόλης της Κωνσταντινούπολης, που έλεγχαν την οικονομία ολόκληρης της Αυτοκρατορίας με την εξαγορά των πάντων, είχαν καταφέρει να διαλύσουν κυριολεκτικά την Αυτοκρατορία σε όλους τους τομείς έτοιμη να καταρρεύσει από τον «ένδον εχθρό». Μάλιστα αυτοί οι διεφθαρμένοι Δυνατοί είχαν διαλύσει σχεδόν και το Στρατό για να μη είναι δυνατός ο Αυτοκράτορας και να έχουν το φόβο ότι με τη κοινωνική πίεση του κόσμου μπορούσε να τους συντρίψει.

Φρόντισαν μάλιστα, αφού είχαν συγκεντρώσει στα χέρια τους όλο το πλούτο της Αυτοκρατορίας να αποκτήσουν το δικαίωμα να οργανώνουν δικό τους στρατό με πληρωμένους επαγγελματίες μισθοφόρους. Ήταν η εποχή που όλα μπορούσαν να εξαγορασθούν. Η πτώση της Πόλης από τους Φράγκους Σταυροφόρους δεν ήταν δύσκολη υπόθεση το 1204. Όταν οι όμοιοι τους τυχοδιώκτες σταυροφόροι υποσχέθηκαν στους μισθοφόρους των Δυνατών περισσότερα χρήματα πήγαν μαζί τους, που όλοι μαζί την λεηλάτησαν τη Πόλη και την κατέκλεψαν, έτσι ώστε η πτώση της Πόλης το 1453 να ήταν μια εύκολη υπόθεση για τους φανατικούς τούρκους και τους μισθοφόρους τους, που υιοθέτησαν πλέον ως μέσον για τη δημιουργία της Οθωμανικής αυτοκρατορίας την βία, που τη είδαμε να εκδηλώνεται με τη βίαιη εισβολή τους στην Κύπρο το 1570 και και αργότερα το 1974.

«Όλα τα 'σκιάζε η φοβέρα και τα πλάκωνε η σκλαβιά», όπως περιγράφει, αυτά που ζούσανε οι πρόγονοι μας, ο Εθνικός μας Ποιητής Διονύσιος Σολωμός. Ζούσαμε κάτω από πολύ άσχημες συνθήκες, όπως ζήσαμε κάτω από τη τρομοκρατία του λεγόμενου Ισλαμικού Κράτους. Ζήσαμε για τέσσερις αιώνες το κράτος της βίας και της τρομοκρατίας, ως επίσης και οι Ορθόδοξοι Βαλκανικοί Λαοί και ιδιαίτερα

με τις γενοκτονίες των Αρμενίων, των Ποντίων και άλλων ανατολικών Λαών.

Αυτή τη τραγωδία που έζησε η Βυζαντινή Αυτοκρατορία, η άλωση της Πόλης από τους Φράγκους το 1204, που έμελλε να σημαδέψει όχι μόνο την Ιστορία της Κύπρου και της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, αλλά της Παγκόσμιας Ιστορίας, ο άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος είναι από τους λίγους Ιστορικούς συγγραφείς που ως άλλος Προφήτης επισημαίνει στα κείμενα του το ιστορικό αυτό γεγονός και τις τραγικές επιπτώσεις στην Ιστορία της Ανθρωπότητας.

Η Βιβλική Ερμηνεία της Καταστροφής: «Αμαρτία» αντί Διαφθοράς

Ολόκληρες γεωγραφικές περιοχές που ξεκινούν από τη Μικρά Ασία και φθάνουν μέχρι το σημερινό Ιράκ και Ιράν, οι χώρες της Μεσογείου και των Βαλκανίων, αν λειτουργούσε χωρίς διαφθορά η Βυζαντινή Αυτοκρατορία, θα συνέχιζαν να είναι Κέντρα του Χριστιανισμού όπως τότε κι όχι όπως σήμερα να γίνουν κέντρα του φανατικού μουσουλμανισμού.

Ο άγιος Νεόφυτος χρησιμοποιεί τον γνωστό βιβλικό όρο «αμαρτία» αντί διαφθορά για να ερμηνεύσει το κακό που μας βρήκε, την αμαρτία αυτών που είχαν το όνομα του χριστιανού χωρίς όμως να βιώνουν και τις εντολές του Ιησού Χριστού. Με την ίδια προσέγγιση ερμηνεύει και όσα συμβαίνουν στην Κύπρο με τον Ριχάρδο το Λεοντόκαρδο που στη συνέχεια για μερικά αργύρια μας πουλά στους Ναίτες και μετά στους Λουζινιανούς και μετά στους Ενετούς ώσπου τα διέλυσαν όλα για να έρθουν οι βάρβαροι τούρκοι το 1570 σφάζοντας και λεηλατώντας όπως έκαναν αργότερα και το 1974.

Η προσέγγιση και η ερμηνεία αυτή του αγίου Νεοφύτου, οι αμαρτίες μας να επιφέρουν καταστροφές και τραγωδίες προέρχεται μέσα από τη διδασκαλία της Αγίας Γραφής, όπου οι αχάριστοι εβραίοι, έστω και αν απελευθερώθηκαν από τους δυνάστες τους Αιγυπτίους, περνώντας από τη σκλαβιά στην ελευθερία, άρχισαν να αδικούν ο ένας τον άλλον με τον ύψιστο βαθμό της διαφθοράς και της απιστίας, κακοποιώντας άσπλαχνα ορφανά και χήρες. Οι προειδοποιήσεις των προφητών για μετάνοια, όχι μόνο τις περιφρονούσαν, αλλά ακόμη τους καταδίωκαν και τους φόνευαν.

Η τιμωρία δεν προέρχεται από το Θεό, απλώς επιτρέπει να γευθούν τους καρπούς των επιλογών τους από χειρότερους από αυτούς στη διαφθορά. Και η ιστορία της υπόθεσης της δικαιοσύνης συνεχίζεται, όποιος αδικεί, αδικείται από κάποιο άλλο κατά χειρότερο τρόπο. Γι' αυτό ο άγιος Νεόφυτος επέμενε στη βιβλική προτροπή όχι μόνο για τους μοναχούς αλλά για όλους μας «δικαιοσύνη μάθετε οι

ενοικούντες επί της γής». Ο Απόστολος Παύλος επισημαίνει ότι η έννοια της αμαρτίας είναι η κάθε μορφή αδικίας.

Το Διαχρονικό Μήνυμα για το Σήμερα και η Πολυδιάστατη Προσωπικότητα του αγίου Νεοφύτου

Το μήνυμα του αγίου Νεοφύτου είναι πολύ απλό και για την εποχή μας, όπως έκανε ο ίδιος με προσευχή, αγρυπνία και νηστεία να γίνουμε σκεύη εκλογής της παρουσίας του Θεού μέσα στο κόσμο μακριά από την αμαρτία και τη διαφθορά και τότε η θεία προστασία θα είναι μαζί μας για να οργανωθούμε με ενότητα ως Έθνος να προστατεύσουμε και τους εαυτούς μας και τα παιδιά μας και την Παγκόσμια Κοινωνία.

Πυξίδα της ζωής του ο Σταυρός του Χριστού, τόνιζε ότι η ζωή μας είναι ένας Γολγοθάς, γι' αυτό και το πρώτο εκκλησάκι που λάξευσε στο βράχο στο Μελισσόβουνο το αφιέρωσε στο Τίμιο Σταυρό (ημέρα που τέλειωσε και την εκλείστρα του). Φαίνεται ότι ο άγιος Νεόφυτος ήταν από τους λίγους που είχαν τόση πολύπλευρη μόρφωση και μάλιστα με τις δικές του προσωπικές προσπάθειες και τη βοήθεια του Θεού, εκτός από κορυφαίος ασκητής και εκκλησιαστικός συγγραφέας και Αγιογράφος, γνώριζε την αρχιτεκτονική της εποχής του, Μηχανική, Ιατρική, Φιλοσοφία και Ιστορία.

Μετά το Ιησού Χριστό ιδιαίτερη ευλάβεια είχε για τη Παναγία μας η οποία απάντησε εκ μέρους της Ανθρωπότητας στη κλήση του Θεού για τη σωτηρία μας («ιδού η δούλη Κυρίου, γένοιτο μοι κατά το Θέλημα Σου», γι' αυτό και το Καθολικό της Μονής του Αγίου Νεοφύτου είναι αφιερωμένο στη Κοίμηση της Παναγίας μας. Τα πρώτα του νεανικά χρόνια στην Ιερά Μονή του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου στο κατεχόμενο Κουτσοβέντη, μέσα από τη φυσική ομορφιά του Πενταδακτύλου τον επηρέασαν να ακολουθήσει τη μορφή του συγγραφικού έργου του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, ποιμαντικές αγιογραφικές Δεσποτικές Ομιλίες και ερμηνευτικά κείμενα της αγίας Γραφής.

Και επειδή η Μονή ανήκε στο Πατριαρχείο Ιεροσολύμων σε εποχές πολύ δύσκολες που δεν μπορούσες να ταξιδέψει μπόρεσε να επισκεφθεί τους αγίους Τόπους και να μνηθεί περισσότερο στην ασκητική ζωή μέσα από τη ζωντανή παράδοση του Αγίου Σάββα του Ηγιασμένου.

Ο άγιος Νεόφυτος, από την δεκαμελή οικογένεια του ένας εκ των αδελφών του έγινε Ηγούμενος στην Ιερά Μονή που ξεκίνησε την μοναχική του πορεία και μετά το θάνατο του πατέρα του η μητέρα του έγινε Μοναχή. Όταν έκτισε την Ανωτέρα Εγκλείστρα για να έχει περισσότερη ησυχία για προσευχή και άσκηση και την

ονόμασε «Νέα Σιών», ήδη ζούσε στους ουρανούς ενώ ακόμη ήταν εις την Γή.

Η Εύρεση των Λειψάνων του Αγίου Νεοφύτου

Αφορμή για τη σημερινή εορτή είναι η ανεύρεση αυτή την ημέρα των αγίων του Λειψάνων το 1750. (ελάχιστον αντίδωρο στη μνήμη της μακαριστής μητέρας μου Ελένης που όπως που είπε κάποτε και δεν είχα δώσει σημασία με έταξε μικρό όταν κινδύνεψα να πεθάνω στον άγιο Νεόφυτο κι αργότερα μετά από πολλά χρόνια όταν η Ιερά Σύνοδος του Πατριαρχείου μου αποφάσισε να γίνει η χειροτονία μου εις Επίσκοπο την ημέρα της εορτής του Αγίου Νεοφύτου χωρίς να γνωρίζουν κάτι σχετικό, έδωσα σημασία και στα λόγια της κι άρχισα να διαβάζω και μέρος των βιβλίων του στους έξι τόμους 1996 – 2008 από τα χειρόγραφα σε περγαμηνές του αγίου που βρέθηκαν σε ξένες διεθνείς βιβλιοθήκες εκτός Κύπρου, πρωτοποριακός για την εποχή του και τη δική μας ο άγιος Νεόφυτος χρησιμοποιεί το κυπριακό ιδίωμα της Ελληνικής γλώσσας, θα λέγαμε δηλαδή τη δημοτική την οποία μπορούσε να καταλαβαίνει κι ο Λαός, γιατί το κάθε τι που έγραφε ήταν ποιμαντική φροντίδα για τη σωτηρία του κόσμου).